

تحولات نرخ ارز، بدهی‌های خارجی، بازرگانی خارجی و موازنه پرداخت‌ها در اسفندماه ۱۴۰۳

• نرخ ارز

در اسفندماه ۱۴۰۳ هر دلار آمریکا در بازار غیررسمی با نرخ متوسط ۹۲۷/۸ هزار ریال معامله شد که نسبت به بهمن‌ماه ۷/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین در این ماه نرخ فروش حواله و اسکناس دلار آمریکا در مرکز مبادله ارز و طلا هر دو با ۱/۸ درصد افزایش نسبت به بهمن‌ماه، به ترتیب به رقم ۶۸۲/۰ و ۷۰۱/۱ هزار ریال رسیدند. وقوع برخی تحولات سیاسی و تنش‌های منطقه‌ای نظیر تشدید تحریم‌های آمریکا علیه صادرات نفت ایران و حمله آمریکا به یمن در روزهای پایانی اسفندماه و تاثیرگذاری رویدادهای مورد اشاره بر انتظارات تورمی فعالین اقتصادی، دلیل اصلی افزایش نرخ دلار در بازار غیررسمی در این ماه بوده است.

• بدهی‌های خارجی (تعهدات بالفعل)

مانده بدهی‌های خارجی کشور در پایان اسفندماه ۱۴۰۳ حدود ۴/۹ میلیارد دلار بود که در مقایسه با پایان اسفندماه ۱۴۰۲، معادل ۳/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. از این میزان بدهی، ۶۳/۷ درصد (معادل ۳/۱ میلیارد دلار) به بدهی‌های کوتاه‌مدت و ۳۶/۳ درصد (معادل ۱/۸ میلیارد دلار) به بدهی‌های بلندمدت اختصاص داشت. بدین ترتیب، در پایان اسفندماه ۱۴۰۳ نسبت به پایان اسفندماه ۱۴۰۲، سهم بدهی‌های کوتاه‌مدت از کل بدهی‌های خارجی کشور، ۱۶/۸ واحد درصد افزایش یافت.

• بازرگانی خارجی

بر اساس آمار بازرگانی خارجی گمرکی در سال ۱۴۰۳، ارزش صادرات (بدون احتساب معیانات گازی) و واردات گمرکی به ترتیب ۵۷/۸ و ۷۲/۴ میلیارد دلار بود که در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۱۵/۷ و ۸/۲ درصد افزایش نشان می‌دهند. به‌علاوه ارزش هر تن کالای صادراتی و وارداتی نیز در این دوره به ترتیب ۵/۲ و ۹/۰ درصد افزایش یافته است. همچنین طی سال ۱۴۰۳، وزن صادرات و واردات گمرکی به ترتیب، ۱۵۱/۹ و ۳۹/۳ میلیون تن بود که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۱۰/۰ درصد افزایش و ۰/۸ درصد کاهش نشان می‌دهند.

• موازنه پرداخت‌ها

بر اساس برآوردهای مقدماتی، در سال ۱۴۰۳ حساب جاری ترازپرداخت‌های خارجی کشور از مازاد ۱۳/۲ میلیارد دلار برخوردار بود که نسبت به سال قبل از آن افزایش ۵۴/۰ درصدی نشان می‌دهد. افزایش ۱۵/۹ درصدی ارزش صادرات نفتی تحت تاثیر افزایش مقدار و قیمت نفت خام صادراتی ایران و افزایش ۱۳/۴ درصدی ارزش صادرات غیرنفتی تحت تاثیر افزایش ارزش صادرات گمرکی کشور، در نهایت منجر به افزایش ۱۴/۸ درصدی ارزش صادرات کالا طی دوره مورد بررسی شدند که برآیند مؤلفه مذکور به همراه افزایش ۱۱/۵ درصدی ارزش واردات کالا تحت تاثیر افزایش ارزش واردات گمرکی، در نهایت منجر به افزایش ۲۷/۴ درصدی مازاد حساب کالا طی این دوره گردید. همچنین رشد مبادلات تجاری و افزایش تردهای فرامرزی کالا و مسافر، مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر رشد صادرات و واردات خدمات طی این دوره بودند که برآیند آنها در نهایت منجر به افزایش ۹/۳ درصدی کسری حساب خدمات گردید. در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال قبل از آن، کسری حساب درآمد کاهش پیدا کرد. طی سال ۱۴۰۳ خالص حساب سرمایه حدود ۲۰/۷ میلیارد دلار بدهکار گردید که در مقایسه با سال قبل از آن، ۴/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. مهم‌ترین علت افزایش بدهکاری حساب سرمایه طی این دوره، افزایش اعتبارات تجاری بوده است. به طور کلی، بدهکاری حساب سرمایه (منفی بودن خالص حساب سرمایه) طی سال ۱۴۰۳، ناشی از افزایش خالص مطالبات اشخاص و نهادهای مقیم از دنیای خارج می‌باشد.